

KRÁL MEDVĚDŮ

James Olivier Curwood

Ilustrovala Natalia Yarova

xyz

Král medvědů

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

James Oliver Curwood
Král medvědů – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

KRÁL MEDVĚDŮ

James Oliver Curwood

Ilustrovala Natalia Yarova

xyz

KRÁL MEDVĚDŮ

James Oliver Curwood

ÚVOD

Tato kniha mých spisů o přírodě je zpověď, vyznání spojené s nadějí. Zpověď člověka, který řadu let lovil a zabíjel, než shledal, že divočina poskytuje mnohem dokonalejší povyražení, než je hromadné zabíjení. Moje naděje? Aby to, co jsem napsal, vzbudilo u čtenářů pocit, že při lovu není největší rozkoší život ničit, ale naopak zachovat. Je ovšem pravda, že v rozlehlých neobydlených končinách člověk musí zabít, aby mohl žít. Člověk potřebuje maso, pro život je nezbytné. Ale lovit pro zachování života není kyvelačnost. Není to ta posedlost, kterou mi připomíná onen den v horách Britské Kolumbie, kdy jsem na skalnatém horském svahu v necelých dvou hodinách skolil čtyři velké šedé medvědy grizzly a zničil možná sto dvacet let života ve sto dvaceti minutách. A to je jen jeden případ z mnohých. Připadám si teď jako zločinec, neboť zabíjení jen pro chvíli vzrušení se celkem neliší od vraždy. Moje knihy o zvířatech jsou tedy jakýmsi pokáním, o které se nyní snažím, a upřímně si přeju, aby v nich bylo nejen dobrodružství, ale i pravdivé líčení skutečných událostí. Tak jako v lidském životě, i v divočině planou ušlechtilé vášně, smutné události střídají veselé příhody. Jsou to příběhy nesmírně zajímavé, skutečně se staly, není třeba k nim nic přidávat, opravdový život je takový. Ve Vlčáku Kazanovi jsem se snažil vyličit léta svých zážitků

se spřeženími tažných psů na severu. V Králi medvědů se snažím věrně popsat skutečné události, jak jsem se s nimi v životě divokých zvířat setkal. S malým Muskwou jsem prožil léto a podzim v kanadské části Skalnatých hor. Pipoonaskoos je pohřben v pohoří Firepan a má náhrobní kámen jako člověk. Dvě medvědata grizzlyů, která jsme vyhrabali na Athabascce, jsou mrtvá. Thor stále žije, neboť jeho loviště je v kraji, kam lovci nepřicházejí, a když se naskytla příležitost nám, nezabili jsme ho. Letos (v červnu 1916) se vrátím do Muskwova kraje. Myslím, že bych Thora poznal, kdybych ho spatřil, neboť to byl skutečně obr. Muskwa za ty dva roky jistě vyrostl a z medviděte je statný medvěd. Snad by mne také poznal, kdybychom se náhodou potkali. Věřím, že nezapomněl na cukr, na to, jak v noci často spal přitulený ke mně, jak jsme spolu hledali kořínky a jahody, jak jsme spolu v táboře trávil čas, kočkovali se a hráli si na zápasníky. Ale také není vyloučeno, že mi neodpustil ten poslední den, kdy jsme mu bezcitně utekli a ponechali ho samotného jeho svobodě v horách.

Owosso, Michigan, 5. května 1916

James Oliver Curwood

Medvěd grizzly - Ursus arctos horribilis - je poddruh medvěda hnědého, srst na plecích a hřbetu má šedavý nádech (šedavá barva angl. grizzly), všežravec, výška vstojе až 2 m, váha 150–300 kg.

DEN JAKO KAŽDÝ JINÝ

1

Thor stál několik minut tiše a nepohnutě, jako velký načervenalý skalní útes, a rozhlížel se po svém panství. Nedohlédl daleko, neboť jako všichni grizzlyové měl malé oči posazené daleko od sebe a špatný zrak. Kamzíka nebo horskou ovci rozeznal na půl míle, ale dál byl pro něj svět buď tajemným prostorem zářícího slunce, nebo temnou nocí, v níž se neomylně pohyboval veden sluchem a čichem.

Právě čich způsobil, že se zastavil a znehybněl. V nozdrách ucítil neznámý pach z údolí. Bylo tam něco neobvyklého a nepatřičného a neobvyčejně ho to vzrušovalo. Jeho zvířecí mozek to stále nechápal a nerozuměl tomu. Nebyl to karibú, těch už přece zabil spousty, nebyl to kamzík ani horská ovce, ten pach nepocházel od tučných a netečných velkých šedivých svišťů, slunících se na skalách, vždyť v jeho žaludku jich už skončily stovky. Byl to pach, který ho nedráždil a nenaháněl mu strach. Byl zvědavý, a přesto nesestoupil do údolí, aby to na místě prozkoumal. Bránila

mu v tom opatrnost. Ale i kdyby byl Thor jasně viděl třeba dvě míle do dálky, nebyly by jeho oči vypátraly víc, než mu z údolí přinášel vítr. Stál na samém kraji malé planiny sotva osminu míle nad údolím a nad ním stoupala vzhůru téměř stejně dlouhá průrva, kterou sem dnes odpoledne přišel. V zeleném svahu hory vytvářela planina miskou o rozloze zhruba jednoho akru. Byla porostlá hustou hebkou travou a červenými květinami, horskými fialkami, chomáči pomněnek, divokými astrami a hyacinty. Uprostřed prolákliny byla velká louže měkkého bahna, kterou Thor často navštěvoval, vždy když ho od lezení po skalách rozbolely tlapy.

Na východ, západ a sever se rozprostíralo nádherné panoráma kanadských Skalnatých hor ve zlatavém slunečním svitu červeného odpoledne.

Shora i zdola, z údolí, z rozsedin mezi štíty hor a z malých stružek v břidlici i ve skalách, dosahujících až nahoru ke sněžné čáře, se ozývalo jemné zurčivé bublání. Byla to hudba tekoucí vody. Ta hudba tu byla neustále, neboť řeky, potoky a potůčky bez ustání stékaly z věčného sněhu nahore u oblak.

Vzduch byl naplněn nejen hudbou, ale také sladkými vůněmi. Červen a červenec, konec jara a počátek léta se v severních horách mísily. Země kypěla zelení. Jarní květy měnily slunné svahy v barevné skvrny červené, bílé a nachové a všichni zdejší obyvatelé radostně jásali. Tuční svišti na skalních balvanech, svižné malé deňky na kopečcích hlíny před norami, velcí čmeláci, poletující z květu na květ, krahuji v údolí a orli nad štíty hor. I Thor se svým způsobem radoval, a když se před chvílí brodil měkkým bahnem, v hloubi mocné hrudi mu podivně rachotilo. Nebylo to vrčení, řev ani mručení. Ten zvuk vydával, když byl spokojený. Byl to jeho zpěv.

Pak najednou, z jakéhosi nepochopitelného důvodu, se nádherný den změnil. Thor se ani nepohnul a nepřestával větřit. Nevěděl si s tím rady. Znepokojovalo ho to, ale nebál se toho. Ten nový nezvyklý pach, jenž byl

ve vzduchu, působil tak pronikavě, jako když se citlivý dětský jazyk poprvé dotkne silné pálenky. Nakonec se mu z hrudi vydralo tlumené a nevrle zabručení jako vzdálený rachot hromu. Byl nejvyšším pánem tohoto kraje a pozvolna si uvědomoval, že by tu neměl být pach, který by neznal a nemohl pochopit.

Vztyčil svých devět stop výšky a pomalu dosedl na zadek, jako cvičební pes, zablácené velké přední tlapy spuštěné na hrudi. Už deset let žil v těchto horách a dosud tu nikdy takový pach nezažil. Nechtěl, aby tu byl. Pozoroval, jak je stále určitější a jak se blíží. Thor se neskrýval. Tyčil se do výše v jasných obrysech a beze strachu.

Byl to obr a jeho nová červnová srst na slunci zlatohnědě zářila. Jeho přední nohy byly skoro tak veliké jako dospělý muž. Tři největší z pěti nožovitých drápů byly dlouhé pět a půl palce. Jeho tlapy zanechávaly stopy dlouhé patnáct palců. Byl tučný, urostlý a silný. Jeho oči, ne větší než plod ořešáku, byly od sebe vzdálené osm palců. Dva hořejší tesáky, ostré jako špičky dýky, byly dlouhé jako mužský palec a pomocí svých ohromných čelistí snadno drtil šíje karibů.

Lidská bytost se v jeho životě dosud neobjevila, a tak pro ni neznamenal nebezpečí. Jako většina grizzlyů neusmrcoval pro rozkoš ze zabíjení. Chytil si ze stáda ne víc než jednoho karibů a spořádal ho až do morku v nejmenší kosti. Byl mírumilovným králem. Měl jediný zákon: Nechte mne na pokoji. Bylo to patrné i z jeho postoje, jak tu seděl na zadku a větřil neznámý pach.

Svou ohromnou silou, osamoceností a svrchovaností podobal se tento velký medvěd horám, které nemají soupeře ani v kráse svých údolí, ani v mohutných horských štítech sahajících do oblak. Jako prahory také on přišel na svět před dávnými věky. Náležel k nim. Dějiny jeho plemene se počínaly i končily uprostřed nich. Byly si v mnohém podobné. Nepamatoval si, že by až podnes cokoli zpochybnilo jeho moc a jeho právo kromě jednotlivce z jeho vlastního plemene. S takovým soupeřem

bojoval čestně a častokrát na život a na smrt. Byl vždy připraven k boji, jednalo-li se o svrchovanost nad územím, na které si činil nárok. Dokud nebyl poražen, byl pánem, soudcem a třeba i samovládce. Byl svrchovaným panovníkem v bohatých údolích i na zelených svazích a lenním pánem všech živých tvorů kolem sebe. Nabyl nad nimi moci a ovládal je nepokrytě, bez úskoku nebo lsti. Byl nenáviděn a byl obáván, sám se však nenechal vést ani nenávisť, ani strachem. Byl čestný. Proto bezelstně očekával podivnou věc, která k němu z údolí přicházela.

Jak tak seděl na zadku a bystrým hnědým čenichem zkoumal prostor, cosi v jeho bytosti ho vracelo zpět do tajemných časů minulých pokolení. S tím odstínem pachu se sám dosud nesetkal, ale když jej už po několikáté opět vsál, nepřipadal mu naprosto neznámý. Nedovedl ho rozpoznat, k něčemu přiřadit, ale neomylně tušil, že je to hrozba, že se blíží nebezpečí. Seděl na zadku asi deset minut jako vytesaný z kamene. Pak se vítr obrátil, pach slábl a nakonec docela zmizel.

Thor poněkud nahrotil své ploché uši, zvolna pootočil ohromnou hlavu a jeho zrak spočinul na zeleném svahu a planince. Vzduch byl opět čistý a lahodný, nebyl důvod zabývat se neznámým pachem. Spustil se na všechny čtyři a pokračoval v lovu deněk.

Bylo v tom až cosi komického. Thor, tvor vážící tisíc liber, a horská deňka, která je šest palců dlouhá a váží šest uncí. Neúnavně hrabal celou hodinu, až měl to potěšení, že mohl spolknout malou tučnou pilulku. Byla to jeho „bonne bouche“, jeho sladký pamlssek, a celou třetinu jara a léta trávil vyhrabáváním deněk.

Když teď na vrcholu svahu našel noru, která mu připadala osídlená, začal vyhazovat hlínu, jako pes hledající myš. V následující půlhodině několikrát zvedl hlavu, ale podivný pach ho již neznepokojoval.

Míry a váhy:

1 angl. míle = 1609,3 m

1 yard = 91,439 cm

1 angl. palec = 2,54 cm

1 akr = 40,4 a

1 libra = 0,453 kg

1 unce = 28,3 g

Karibú - Rangifer tarandus - je sob polární z čeledi jelenovitých, přežvýkavec, výška do 130 cm, délka do 220 cm, hmotnost 150–300 kg.

Deňka - Tamias sibiricus - je burunduk zemní veverka, hlodavec z čeledi veverkovitých, má lícní torby, délka těla cca 15 cm.

VETŘELCI

2

Asi o míli dál, na začátku údolí, zastavil Jim Langdon koně na místě, kde řídil les smrků a balzámových jedlí. Se zatajeným dechem hleděl před sebe, pak rozkoší vydechl, pravou nohu přehodil tak, že se pohodlně zavěsil kolenem za hrušku sedla, a čekal.

Dvě stě nebo tři sta yardů za ním, dosud ještě skryt v lese, měl Otto jakési nedorozumění s Dishpanou, tvrdohlavou nákladní klisnou. Langdon se vesele usmíval, když poslouchal láteření svého druha, který hrozil Dishpaně vším možným trápením a nejrůznějšími tresty, počínaje okamžitým rozpáráním, až k milosrdnějšímu konci, kdy jí rozbije klackem hlavu. Usmíval se, protože ho neobyčejně bavil Ottův slovník nejstrašnějších věcí, jimiž neustále vyhrožoval svým vychytralým nákladním koním, kteří k tomu ovšem byli naprosto neteční. Byl přesvědčený, že kdyby si Dishpana usmyslela metat kotrmelce i s nákladem odborně přivázaným na hřbetě, neučinil by velký dobromyslný Bruce Otto nic jiného, než že

by celou oblohu rozezvučel tak hrozným láním, až by člověku stydla krev v žilách. Postupně se z lesa vynořilo šest soumarů a za nimi horal. V sedle vypadal jako povolená pružina a byl to jeho obvyklý posez, protože měl jisté potíže s půvabným umístěním své tělesné schránky v délce šesti stop a dvou palců na hřbetě horského koníka.

Když se Otto objevil, sesedl Langdon z koně a znova se zahleděl vzhůru údolím. Pod světlým ježatým strništěm prosvítala tvář do tmava opálená po týdnech života v horské přírodě. U krku rozepnutá košile odhalovala šíji osmahlou sluncem a ošlehanou větrem. Bystré, pronikavé modrošedé oči zkoumaly krajinu s radostnou horlivostí lovce a člověka milujícího dobrodružství.

Langdonovi bylo pětatřicet let. Část života trávil v divočině, část psaním o tom, co tam našel. Jeho druh byl o pět let mladší, ale o šest palců vyšší, může-li být těch šest palců pokládáno za výhodu. Bruce soudil, že nikoli. „A nejhorší je, že jsem ještě nepřestal růst!“ říkal to často.

Když dojel, nemotorně opustil sedlo. Langdon ukázal před sebe:

„Viděl jste něco krásnějšího?“ zeptal se.

„Pěkné,“ souhlasil Bruce. „Náramně dobré místo pro tábor, Jimmy. Měli by zde být karibú a medvědi. Nedal byste mi, prosím, zápalku?“

Postupem času si zvykli zapalovat dýmku pokud možno jedinou zápalkou. Byl to obřad a mohli při něm v poklidu zkoumat okolí. Když Langdon rozkošnický vypustil první obláček dýmu, kývl hlavou k lesu, z něhož právě vyjeli.

„Pěkné místo pro stan,“ poznamenal. „Suché dříví, tekoucí voda a první opravdu vhodné balzámové větve na lůžka za celý týden. Koně můžeme se spoutanýma nohama nechat na té volné planince asi čtvrt míle odsud. Viděl jsem tam spoustu pěchavy a divokého bojínku.“

Podíval se na hodinky.

„Jsou teprve tři hodiny, můžeme jet dál. Ale co o tom soudíte vy? Co kdybychom se zde den nebo dva zdrželi a porozhlédli se po kraji?“